

L'ordre juridictional social

TEMA 1

L'ORDRE SOCIAL: ORÍGENS

- Primeres reclamacions judicials davant dels tribunals civils
- Etapa de dispersió jurisdiccional
 - Els tribunals industrials
 - Els comitès paritaris i els jurats mixtos
 - Jurisdicció especial de previsió social
- Etapa de concentració jurisdiccional

Les fonts

- Arts. 24, 117 i 127 CE
- LOPJ
- Llei 38/1988, de 28 de des., de demarcació i planta judicial
- Llei d'assistència jurídica gratuïta 1/1996
- Llei reguladora de la jurisdicció social, que substitueix al TRLPL
- LEC

La competència del OS

- *Competència genèrica*: arts. 9.5 LOPJ i 1 LRJS
 - *Qüestions litigioses incloses*: art. 2 LRJS
 - *Qüestions litigioses excloses*: art. 3 LRJS
 - *Qüestions prejudicials*: art. 4 LRJS

ÒRGANS DE L'ORDRE SOCIAL

Sala Social TS

Jutjat social

Sala Social AN

Sala Social TSJ

La distribució de competències entre els òrgans

JS: Competència objectiva i funcional: art. 6 LRJS

Competència territorial: art. 10 LRJS

TSJ: Competència objectiva i funcional: art. 7 LRJS

Competència territorial: art. 11 LRJS

AN: Competència objectiva i funcional: art. 8 LRJS

TS: Competència territorial: art. 9 LRJS

Control de la competència

- La competència material, funcional i territorial: examen d'ofici
- Procediment: art. 5 LRJS

Les situacions de conflicte

- *Qüestions de competència*: entre òrgans del mateix ordre. Art. 13 i 14 LRJS
- *Conflictes de competència*: entre òrgans de diferent ordre. Remissió a la LOPJ
- *Conflictes de jurisdicció*: entre un òrgan jurisdiccional i l'Administració

TEMA 2

LES PARTS PROCESSALS

1.- LES PARTS PROCESSALS

1.1.- Concepte: Persona/es que interposen una pretensió davant de l'òrgan jurisdiccional i la persona/es davant de les que s'interposa.

1.2. Principis informadors de les posicions de les parts:

- a) Dualitat
- b) Contradicció
- c) Igualtat

1.3.- Capacitat: qui pot ser part en un procés en general

- Material
- Processal (art. 16 LJS):
 - * Dels treballadors
 - * Dels empresaris

1.3.- Legitimació

- Qui pot ser part en un procés en concret
- Classes:
 - Legitimació activa/passiva
 - Legitimació ordinària/ extraordinària

Art. 17 LJS

1.4.- Processos amb pluralitat de parts

- Quan en alguna de les posicions o en les dues existeixen diverses persones
- Tipus
 - Litisconsorci obligatori o necessari
 - Litisconsorci voluntari o opcional
 - Situació de coadjuvència

2.- L'INTERVENCIÓ DEL FOGASA

- Tipus de responsabilitat

- Directa ----- Fons com a demandat principal

- Subsidiària ----- Fons com a intervinent
 - Voluntari
 - Necessari

Intervenció del Fons en fase d'execució

3.- REPRESENTACIÓ I DEFENSA

- Representació:
 - No és obligatòria la representació per procurador
 - Possibilitats de representació (art. 18 LJS). Manera d'atorgar la representació
 - Especialitats:
 - Representació d'EG i TGSS
 - Altres organismes estatals
 - Representació obligatòria als processos amb més de 10 actors
 - Intervenció del sindicat com a representat voluntari
- Defensa: no cal defensa tècnica per advocat en instància. Actuació dels graduats socials en fase de recurs.

El dret de justícia gratuïta en el procés laboral

- **Reconeixement directe**
 - Treballadors (no personal estatutari)
 - Entitats Gestores de la SS (no altres organismes públics).
- **Reconeixement en funció d'ingressos**
- **Què compren el dret de justícia gratuïta?**
- **On es demana?**

TEMA 3

PROCÉS LABORAL

- **Tipus de processos**

- Cautelar
- Declaratiu
- Executiu

- **Principis del procediment**

- Oralitat
- Concentració
- Immediació
- Celeritat

Lloc

Presentació d'escrits en registres de l'oficina judicial
Possibilitat de presentació telemàtica (art. 44.2 LRJS)

Temps

Dies i hores hàbils. Art. 43 LRJS i 182. 1 LOPJ. Mes d'agost
(43.4 LRJS)

Terminis peremptoris i improrrogables (art. 43.3 LRJS),
excepte per a dictar resolucions

Presentació d'escrits en termini (art. 135 LEC i 45 LRJS)

Forma

Voluntarietat

Llengua

Publicitat

Actuacions de les parts

Sobre els drets i accions discutits:

conciliació

desistiment

aplanament

Sobre actuacions al procediment:

- sol·licituds

- al·legacions,

- aportacions de proves

• **Jutges i Tribunals**

– Resolucions orals

– Providències

– Interlocutòries

– Sentències:

• Orals/escrites

• Materials/Processals o d'absolució en la instància

• Definitives/Fermes

– Actes d'aclariment

• **Secretari judicial**

– Diligències

– Decrets

Tipus d'actes de comunicació: citació,
emplaçament, requeriment i notificació en
sentit estricte

Quan es notifiquen? El mateix dia o el dia
següent hàbil (art. 54. LRJS, matisacions)

En quin lloc?

Com?

Correu certificat amb certificació que s'ha rebut

Cèdula

Edictes

Efectes d'una comunicació defectuosa

TEMA 4

EVITACIÓ I PREPARACIÓ DEL PROCÉS

1.- ELS ACTES PREVIS

- Finalitat: donar una solució extrajudicial al procés.
- Activitat preprocessal de caràcter obligatori: és un pressupòsit d'admissió de la demanda
- Tipus:
 - Conciliació i mediació: arts. 63-68 LJS
 - Reclamació administrativa prèvia: arts. 69-73 LJS i 120, 121, 125 i 126 Llei 30/1992
 - RAP laboral
 - RAP de Seguretat Social

LA CONCILIACIÓ ADMINISTRATIVA

- Tradició en l'ordenament processal laboral.
- Arts. 63-68 LJS i RD 2756/1979
- Òrgan que realitza la conciliació
- Obligatorietat de l'intent conciliatori i supòsits exceptuats
- Efecte de la presentació de la demanda sense conciliació quan resulta obligatòria (art. 81.3 LJS)

La conciliació administrativa prèvia

- Procediment
 - Contingut de la papereta
 - Presentació de la papereta
 - Fixació del dia per a la conciliació
 - Assistència de les parts
 - Acta de conciliació
- Efectes
 - De la presentació de la sol·licitud
 - De la celebració sense o amb acord
 - De la no presentació de les parts
- Impugnació de la conciliació

2.- RAP LABORAL

- Àmbit d'aplicació
 - Reclamacions contra entitats públiques
 - No en el cas d'empreses públiques ni empreses concessionàries de serveis públics.
- Obligatorietat i excepcions (art. 70 LJS)
- Efectes de l'omissió de la RAP en la demanda quan siga obligatòria (art. 81.1 LJS)
- Procediment:
 - Contingut
 - Termini per a interposar-la
 - Contingut de l'escrit

RAP LABORAL

■ Efectes

- De la presentació de la RAP
- De la contestació positiva
- De la contestació negativa o parcial
 - Termini per a contestar per silenci: 1 mes
 - Termini per a demandar
 - Acomiadament: 20 dies en total
 - Resta d'accions: 2 mesos
 - Tema de les variacions substancials entre la contestació a la RAP i la contestació a la demanda (art. 72 LJS).
Contestació per silenci

RAP EN MATÈRIA DE SS

- Àmbit d'aplicació:
 - Matèries de SS
 - Contra Entitats Gestores o Serveis Comuns
- Termini de presentació RAP General:
 - 30 dies des de la resolució expressa o des que s'haja de dictar. Casos on l'administració ha d'actuar d'ofici
 - Contestació per silenci: 45 dies
 - Termini per a presentar la demanda: 30 dies
- Impugnació altes mèdiques:
 - No RAP: altes mèdiques per esgotament 365 dies
 - Resta: 11 dies interposició RAP, 7 dies per a contestar i 20 dies demanda

MESURES CAUTELARS

- **Tècnica de la remissió** als arts. 721 a 747 LEC.
- Eliminació de contracauteles: estan exents els treballadors, beneficiaris de prestacions de seguretat social i sindicats i associacions representatives de treballadors econòmicament dependents exercint interessos col·lectius
- Problemes específics d'algunes mesures cautelars. Art. 79.7 i STS de 20-7-2012

PROCÉS ORDINARI: PRIMERA PART

Declaració del futur mandat o aportació de documents (art. 76.1)

Identificació d'un grup d'afectats (art. 76.2 LRJS)

Remissió a l'art. 256 de la LEC

Diligències preliminars que poden afectar la intimitat personal o dret fonamental (remissió)

Sol·licitud d'autorització judicial per a l'entrada al domicili per la Inspecció

Doctrina judicial d'interès sobre l'entrada per a persones físiques

Persones jurídiques? Art. 5 Llei 42/97, SSTC 137/85 i 69/99, STS C-A 23-4-10

Exhibició prèvia de llibres i comptes (art. 77)

Regulació del procés ordinari: Títol I, Llibre II LRJS (arts. 76 a 101)

Modalitats processals: arts. 102 i següents

Concepte

La regulació del procés ordinari és normativa supletòria de les modalitats processals especials

- **Concepte**
 - **Forma i contingut (art. 80 LRJS)**
 - Designació de l'òrgan judicial i modalitat processal
 - Identificació de les parts.
 - Fets. Principi de congruència amb els actes previs.
 - Súplica i petició
 - Domicili
 - Data i signatura
 - Peticions accessòries
 - Documents que deuen acompanyar a la demanda
 - **Presentació: Oficina Judicial corresponent (art. 45 LRJS)**
 - **Admissió i esmena: secretari judicial li correspon control de defectes :**
 - **Admet directament**
 - **Admet provisionalment**----- Dona termini per a esmentar:
 - 4 dies (regla general)
 - 15 dies (si falta còpia acte conciliació).
- Després de l'esmena nova comprovació**
- **Comunicació al jutge si no s'ha esmenat o hi ha falta de competència o jurisdicció**

Concepte: Exercici per un mateix demandant de
vàries pretensions contra un mateix demandat en
la mateixa demanda

Forma de produir-se:

Per banda de l'actor

Per banda del demandat: reconvenció (art. 85.2
LRJS)/distinció amb la compensació per deutes

Accions no acumulables (art. 26LRJS)

**Desacumulació d'accions indegudament
acumulades**

Regla general

Cas d'accions sotmeses a termini de caducitat

Concepte: Existència de diversos processos iniciats de manera separada i pendants de resolució que es reuneixen en un únic procediment

Regulació: Arts. 28 a 32 LRJSL

Abans dels arts. de conciliació i judici

Qui decideix l'acumulació? L'òrgan jurisdiccional, d'ofici o a petició de part

Excepcions a la llibertat de decisió:

Processos d'ofici iniciats a instància de l'autoritat laboral (art. 31)

Processos d'extinció del contracte per l'art. 50 ET i posterior acomiadament (art. 32 LRJS)

Assenyament (art. 82 LRJS)

Termini general mínim entre l'assenyament i la celebració del judici: 10 dies

Excepcions

Suspensions (art. 83 LRJS): coincidència d'assenyalaments. Remissió a l'art. 188.1.6 LEC

No compareixença (art. 83.2 i 3 LRJS):

Demandant: desistiment

Demandat: no suspensió

Conciliació judicial (art. 84 LRJS):

Nou intent de resolució extrajudicial del conflicte

Que el secretari convalide acords previs homologats i amb posterioritat a la sentència

Oposició a l'acord: frau de llei o abús de drets, lesió greu d'interès de les parts o tercers o contrari a l'interès públic

TEMA 6

PROCÉS ORDINARI: SEGONA
PART, EL JUDICI ORAL

FASES DEL JUDICI ORAL

Resolució de qüestions prèvies (art. 85.1 LRJS)

Al·legacions (art. 85)

Prova (art. 87, 90 a 96)

Possibilitat de nou intent de conciliació (art. 85.8 LRJS)

Conclusions

La gravació del judici i l'acta del judici (art. 89)

EL JUDICI (Fase d'al·legacions)

Al·legacions del demandant

Ratificació, reducció o ampliació de la demanda: límit a les variacions substancials (art. 85. 1 LRJS segon paràgraf)

Al·legació de fonaments jurídics

Al·legacions del demandat

Pronunciament sobre els fets

Al·legacions de fonaments jurídics

Al·legació d'excepcions

Possibilitat que el jutge "sol·licite al·legacions a les parts" per a integrar l'objecte del plet (art. 87.3 LRJS)

EL JUDICI (Fase de prova)

Concepte i objecte: Què s'ha de provar?

Fets

Controvertits

Carga de la prova: art. 217 LEC, 96 i 181 LRJS

Procediment per a la prova:

Proposició

Admissió

Pràctica dels mitjans de prova

Valoració de la prova practicada: la regla de la sana crítica i la regla de la no revisió en fase de recurs

Pràctica de la prova

Documental

Interrogatori de part

Testifical

Pericial

Informes

Reconeixement judicial

EL JUDICI (Fase de conclusions)

Fixació definitiva de la posició de les parts

Estratègies

Breus ("Em ratifiqui o establisc a definitives les meues posicions")

Desenvolupades

Valoració crítica de la prova practicada en el judici

Fixació exacta de les al·legacions dels fets i els fonaments

Concreció del *petitum*

ACTA DEL JUDICI

Art. 89

Gravació

Si no és possible, redacció de l'acta

Funció

No té eficàcia revisora dels fets provats en recursos contra la sentència

DILIGÈNCIES FINALS

Prova decidida pel jutge, d'ofici o a sol·licitud de part, en el període per a dictar sentència

Termini per a la seua realització: 20 dies i possibilitat de nou termini de 10 dies

Forma de practicar les proves

FINALITZACIÓ EN LA INSTÀNCIA

- ***Formes d'acabament:***
 - Sentència
 - Conciliació judicial
 - Aplanament (total o parcial) /Desistiment
- ***Sentència:***
 - Forma i contingut
 - Possibles sancions pecuniàries
- ***Efectes de la sentència:***
 - Possibilitat o no de recurs
 - Compliment voluntari o compliment forçós mitjançant execució
 - Efecte de la cosa jutjada

TEMA 7

LES MODALITATS PROCESSALS

COMIAT I ALTRES MODALITATS RELACIONADES

- ❑ Caducitat de l'acció
 - *Dies a quo*
 - 20 dies hàbils (59.3 ET i 103 LRJS)
 - Suspensió del termini de caducitat
- ❑ Requisits específics de les demandes per comiat (art. 104 LRJS)
- ❑ Alteració de l'ordre d'intervenció de les parts (art. 105.1 LRJS)
- ❑ No admissió a l'empresari per motius diferents als de la carta d'acomiadament (art. 105.2 LRJS)
- ❑ Sentència: fets provats (art. 107 LRJS) i qualificació de l'acomiadament: procedent, improcedent (novetat art. 108) o nul

ALTRES MODALITATS RELACIONADES AMB L'ACOMIADAMENT

Reclamació de salaris de tramitació a l'Estat (art. 116-119 LRJS)

- 📖 Salaris de tràmit que sobrepassen els 60 dies hàbils des de la demanda
- 📖 La sentència ha de declarar la improcedència (no la nul·litat)
- 📖 Es demana després de ferma sentència d'acomiadament i prèvia reclamació administrativa prèvia

Extinció per causes objectives (arts. 120 a 123 LRJS)

- ▣ Termini d'impugnació de 20 dies, possibilitat d'anticipació des del preavís
- ▣ Qualificació de l'acomiadament: procedent, improcedent, nul

Nul·litat acomiadaments col·lectius sense ERO (art. 124 LRJSL), per a impugnació d'ERO (arts. 151 i ss.)

Procediment d'impugnació de sancions disciplinàries (arts. 114 i 115 LRJS).

MODALITAT PROCESSAL DE SEGURETAT SOCIAL

- ❑ S'exigix RAP (art. 139.1). Excepció: impugnació d'altres mèdiques per esgotar IT en termini de 365 dies
- ❑ Remissió de l'expedient administratiu
- ❑ *Especialitats dins d'aquesta modalitat:*
 - Procés d'impugnació d'altres mèdiques (art. 139.3 LRJS)
 - Processos per accidents de treball i malaltia professional (art. 142 LRJS)
 - Revisió d'actes declaratives de drets en perjudici dels beneficiaris (art. 146)
 - Impugnació de prestacions de desocupació indegudament percebudes per abús de contractació temporal (art. 147)

TUTELA DELS DRETS FONAMENTALS

- Arts. 177 i ss.
- *Legitimació activa*: treballador o sindicat
- *Legitimació passiva*: empresari o un altre subjecte responsable
- **Ministeri Fiscal ha de** ser part
- Processos que han d'anar per la seua modalitat processal específica encara que s'invoque lesió de dret fonamental (acomiadament i altres art. 184)
- Possibilitat de mesures cautelare (art. 180)
- Indemnització per lesió de drets (art. 183)

TEMA 8

ELS MITJANS D'IMPUGNACIÓ

CONSIDERACIONS GENERALS

- Es tracta de revisar les resolucions judicials
- Classes:
 - *Remeis*: Examen pel mateix òrgan que va dictar la resolució
 - Reposició (arts.186 i 187 LRJS).
 - *Recursos*:
 - Revisió (art. 188 LRJS)
 - Queixa (art. 189 LRJS)
 - Suplicació (arts. 190 a 204 LRJS)
 - Cassació (arts. 205 a 217 LRJS)
 - Cassació per a la unificació de doctrina (arts. 2118 a 228)
 - Altres recursos contra resolucions fermes: revisió de sentències i laudes arbitrals fermes i procés d'errada judicial (art. 236) y audiència al rebel (art. 185 LRJS)

REPOSICIÓ

- Davant:
 - Diligències d'ordenació i decrets del secretari judicial
 - Providències i interlocutòries del jutge o Sala
 - Excepcions de processos on no cap remei de reposició: processos de conflicte col·lectiu, matèria electoral, ...(art. 186.4 LRJS)
- Efecte no suspensiu de l'eficàcia de la resolució

PROCEDIMIENTO EN REPOSICIÓ

- Interposició al termini de 3/5 dies (òrgan unipersonal/col·legiat), identificant la infracció que s'haguera comés a la resolució.
- Es dóna còpia a la part, que pot impugnar al termini de 3/5 dies.
- Es resol en 3/5 dies mitjançant interlocutòria o decret.

RECURS DE REVISIÓ

- Es formula contra determinats decrets dictats pel Secretari judicial:
 - Els que posen fi al procediment o no permeten la seua continuació
 - Als casos que expressament estan previstos en la LRJS
- L'òrgan que resol és el jutge o tribunal del que depén el Secretari
- Interposició en 3/5 dies, depòsit per a recórrer (D.A. 15.4 LOPJ).

RECURS DE QUEIXA

- Es tracta de revisar la decisió de l'òrgan judicial d'instància que no permet interposar recurs de cassació o suplicació. Resolucions amb possibilitat de recurs:
 - Interlocutòries del JS que tenen per no anunciat recurs de suplicació o posen fi al tràmit del recurs per defectes en la tramitació
 - Interlocutòries del TSJ o de la AN tenint per no preparat el recurs de cassació o el recurs de cassació per a la unificació de doctrina o posen fi al tràmit del recurs per defectes en la tramitació
- Recurs que es resol per l'òrgan superior: segons els casos serà el TSJ o el TS.

Recurs de suplicació (resolucions amb possibilitat de recurs)

Sentències (art. 191)

- Negativa:
 - Per matèria
 - Per quantia: no si la quantia és menor de 3.000€ (art. 192)
- Positiva

Interlocutòries (191.4)

- Resolent recursos de reposició:
 - Per falta de jurisdicció i competència
 - Que posen fi al procediment
 - En execució definitiva (en alguns supòsits)
- Interlocutòries i sentències dels Jutjats Mercantils en matèria laboral

Motius del recurs de suplicació (193 LRJS)

- Trencament de forma o infracció del procediment
- Revisió dels fets provats mitjançant proves documentals o pericials
- Examen de les normes o de la jurisprudència